

Til:
Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Tromsø 9.februar 2016

v/ leder Vanja M. Jensen
Strandveien 33
9007 TROMSØ

tlf.: +47 77 79 01 39
mobil: +47 971 21 083

e-post: leder@ffkf.no
internett: www.ffkf.no

Høringsuttalelse vedrørende endringer i utlendingslovgivningen (Innstramminger II)

org.nr. 975556581
kto.nr. 0539 36 65000

Faglig forum for kommunalt flyktningarbeid (FFKF) er et landsdekkende kompetansenettverk hvor 240 bosettingskommuner er medlem pr i dag. FFKF har hovedfokus på faglig utvikling av det kommunale bosettings- og introduksjonsarbeidet. Organisasjonen anses å være politisk nøytral, og det en målsetning for oss å ha et løsningsfokustert samarbeid med de til enhver tids styrende myndigheter.

I vår uttalelse vil vi fokusere på de endringsforslag vi mener vil ha innvirkning på det kommunale integreringsarbeidet, og mulighetene den enkelte nybosatte vil ha for å kunne lykkes i egen integreringsprosess.

FFKF ønsker å kommentere følgende endringsforslag:

Kapittel 6: Endringer i reglene om beskyttelse

I medlemskommunenes tilsvarende i anledning høringsuttalelsen er det tydelig uttrykt bekymring i tilknytning til innføring av midlertidig beskyttelse. Det fremstår som uklart hvilke integreringsverktøy kommunene skal tilby denne gruppen, om midlertidig beskyttelse vil gi rett til bosetting med offentlig hjelp og deltakelse i introduksjonsprogram. Det sies at «departementet antar at tillatelsen iallfall bør gi rett til å ta arbeid», hvilket man mener vil kunne fremme integreringen, samt bidra til å redusere det offentlige utgifter til denne gruppen. Mener departementet da at den enkelte med midlertidig beskyttelse selv skal bosette seg i kommunene og skaffe seg jobb der, uten noen form for bistand fra kommunene? I så tilfellet anser vi dette som urovekkende, og vi antar at dette faktisk vil skape både mer arbeid og økte utgifter for kommunene.

Videre er det skissert begrensede trygderettigheter for enkelte grupper. Dette vil medføre økte utgifter til sosialhjelp for kommunene. Den potensielle offentlige innsparingen anses ikke å bli særlig stor, men utgiftene vil åpenbart overføres fra stat til kommune.

Forslaget om en fornyet beskyttelsesvurdering ved fylte 18 år for enslige mindreårige asylsøkere, er et annet punkt som har fått stor oppmerksomhet blant medlemmene i FFKF. Forslaget vil skape mer trygghet i en allerede sårbar gruppe. Det vil videre være sannsynlig at motivasjon med tanke på språkopplæring og videre utdanning vil påvirkes negativt. Forutsigbarhet og stabilitet er anbefalte fokusområder i arbeidet med enslige mindreårige. Departementets forslag er ikke i tråd med de anbefalinger staten selv kommer med i dialog med kommunene, når kommunene anmodes om å bosette en større andel enslige mindreårige.

f a g l i g f o r u m f o r k o m m u n a l t f l y k t n i n g a r b e i d

arbeidsutvalget:

Leder
Vanja Jensen, Tromsø

Prosjektansv.
Tone S. Kise, Sauherad

Nestleder / webansv.
Stig O. Sæthre, Voss

Arrangementsansv.
Erik Waagaard, Tysvær

Sekretær
Ingjerd S. Vikse, Haugesund

Fylkeskontakt
Astrid Bjørnli, Midtre Gauldal

Kasserer
Erica Sanger-Elnaes, Lunner

1 vara
Ian Percy, Austrheim

I år er alle bosettingskommuner anmodet om å bosette enslige mindreårige, og FFKF er av den oppfatning at mange kommuner nå er i ferd med og enten igangsette, eller oppdimensjonere, tjenester for denne gruppen. Dersom endringsforslaget blir vedtatt, er det meget sannsynlig at bosettingskommunene går en langt mer utfordrende tid i møte, enn det som allerede var forespeilet i tilknytning til økning i antall enslige mindreårige som skal bosettes. For kommunene vil forslaget også medføre mindre økonomisk forutsigbarhet, ved at tilskudd forsvinner når oppholdstillatelse eventuelt trekkes tilbake.

FFKF anser de foreslåtte endringene i punktene 6.2, 6.3 og 6.4 å være integreringshemmende for den enkelte, samtidig som konsekvensene for kommunene vil være økte utgifter og økte utfordringer i det faglige integreringsarbeidet totalt sett.

Kapittel 7: Endringer i regler om familiegjenforening

Høringsnotatet fremmer en antakelse om at generelle innstramminger på dette området vil gi økt motivasjon for integrering. Premisset for dette argumentet er at flyktninger ikke er motivert for arbeid i utgangspunktet, hvilket FFKF er sterkt uenig.

Vi mener at muligheten for å kunne få familiegjenforening er en motiverende faktor for den enkelte til å lære seg språket, ta utdanning, skaffe seg jobb og delta sosialt. Det er altså en positiv motivasjonsfaktor for integrering. FFKF vil fraråde en innstramming på dette området, både av hensyn til den enkelte familie og av hensynet til kommunenes muligheter for å skulle utføre et godt og effektivt integreringsarbeid.

Vi ser også at forslaget vil kunne medføre at ektefelle som kommer på familiegjenforening ikke vil ha rett til introduksjonsprogram, da det er sannsynlig at det ville gå mer enn 5 år siden herboende ble bosatt i kommunen. Integreringsprosessen vil med dette blir mer utfordrende, samtidig som kommunene heller ikke vil motta integreringstilskudd.

FFKF anser de foreslåtte endringene i punktene 7.6.2 og 7.6.3 å være integreringshemmende for den enkelte, samtidig som konsekvensene for kommunene vil være økte utgifter og økte utfordringer i det faglige integreringsarbeidet totalt sett.

Kapittel 8: Skjerpede krav for permanent oppholdstillatelse

Det er bedt om konkrete tilbakemeldinger på forslag til unntak for foreslått regel om at permanent opphold forutsetter 3 års selvforsørgelse. FFKF forstår begrepet «selvforsørgelse» her å skulle være mulighet til å forsørge seg selv uten offentlig støtte. Departementet foreslår at personer i høy alder eller yngre personer uten utdanning kan blir omfattet av unntaksbestemmelser. FFKF ønsker at det her også tas hensyn til personer som er uføre (også personer som faktisk er uføre, men som ikke utløser rett til uførepensjon pga av oppholdsgrunnlaget). Det er flere kommuner som strekker seg langt for å bosette personer med særlig helseutfordringer, hvor disse også er kjent før bosetting. Konsekvenser innføring av et slikt krav overfor denne gruppen, i tillegg til de individuelle konsekvensene, vil kunne være at kommunene er mer motvillig til å bosette denne gruppen.

FFKF er i utgangspunktet ikke negativ til at det stilles krav om bestått prøve i norsk og samfunnskunnskap, all den tid det er innført obligatorisk avsluttende prøve. Men det er viktig å påpeke at dersom det skal stilles slike krav, bør det stilles strengere krav til innhold i opplæringen som tilbys.

FFKF har i tidligere høringsuttalelser påpekt av dagens norskopplæring ikke blir målt på kvalitet og innhold på en tilfredsstillende måte. Statistikker over beståtte prøver forteller ikke hvor lenge den enkelte har vært i opplæring. Eksempelvis kan statistikk for voksenopplæring med 95% beståtte prøver, skjule det faktum at deltakerne har vært 4-5 år i opplæring før prøvetidspunktet. FFKF mener at det bør innføres språktester ved gjennomførte pliktige timer, altså direkte etter gjennomførte 550 t norsk og 50 t samfunnskunnskap. Dette vil gi en reell måling av hva man kan forvente av språkkunnskaper ved en slik grunnleggende opplæring, samtidig som at prøveresultatet vil gi et faktisk vurderingsgrunnlag for behovet for ytterligere språkopplæring. Det er fristende også å foreslå en motivasjonsbonus for personer som da består språkprøver på dette tidspunkt.

Det er også foreslått ved tidligere anledning at det bør innføres minimumskrav til timeantall ved gjennomføring av de pliktige timene. Medlemskommuner hos oss har meldt inn bekymring for at ved økning i antall deltakere i introduksjonsprogram, som følge av økt bosetting i kommunene, så velger enkelte voksenopplæring å sette ned timeantall pr uke. Dette fremfor å øke bemanning og utvide lokaliteter. Det er også meldt inn at det legges «urimelige» timeplaner, hvor opplæringen foregår på ulike tidspunkt i løpet av en dag. Dette blir urimelig med tanke på ansvarlig enhet for tiltak som skal gi fulltids- og helårlig program. Et krav til kommunene om et minimumsantall opplæringstimer pr uke ville motvirket denne effekten. Samtidig ville det sikre at personer som sitter i mottak, og har fått innvilget opphold, får den faktiske opplæringen de vil har krav på i sin vertskommune før bosetting.

Dersom det skal innføres krav til beståtte prøver, bør det også her være tydelige unntaksbestemmelser. FFKF vil anmerke at kommunene jevnt over i dag har lav kompetanse og manglende verktøy til å kartlegge læreversker blant nybosatte (og særlig der det er tilfeller av analfabetisme i tillegg), og vi vil uttrykke bekymring for om denne gruppen skulle få en rettmessig vurdering.

Det er foreslått at kravet skal være bestått prøve på A1 nivå, hvilket FFKF mener er et meget lavt ambisjonsnivå. Erfaringsmessig vil gruppen som nevnt overfor, være av dem som ikke ville klare å bestå en prøve på A1 nivå. Det stiller også meget lave krav til ambisjoner om kvaliteten på opplæringen som gis.

Når det gjelder forslag til endring i introduksjonsloven som gir personer mellom 55 og 67 år plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, forutsetter det styrket finansiering. Dette da denne gruppen har kjente utfordringer i opplæringssituasjonen, og krever mer tilrettelagt opplæring.

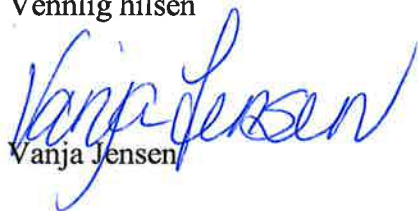
FFKF er i utgangspunktet ikke negativ til skjerpede krav for permanent oppholdstillatelse skissert i punktene 8.3.2, 8.3.3 og 8.3.4. Imidlertid bør innføring av slike krav også medføre skjerpede krav til kvalitet på opplæringen og tydelige unntaksbestemmelser.

Kapittel 10: Endringer i saksbehandlingsregler

Dette er ansett å være utenfor vårt fokusområde, men FFKF ønsker likevel å uttrykke en etisk bekymring med tanke på innstramminger i saksbehandlingsregler mv. Det kan synes som at rettsikkerheten for den enkelte kan være truet i samhandling med deler av den offentlige forvaltningen. Dette særlig med tanke på at vi her snakker om en stor gruppe mennesker som trenger tid til å kunne forstå hvordan reglene fungerer og hvordan man selv kan ivareta sine rettigheter og plikter.

Til slutt vil jeg på vegne av FFKF takke for at vi fikk anledning til å uttale oss, og jeg håper at våre innspill tas med i den videre vurderingen.

Vennlig hilsen

Vanja Jensen

Leder FFKF